

Verslagen

De excursies

Zondag 16 juni 8.00 - 13.00 uur.

Bewolkt, 16° C, windkracht 3.

Geen gewone excursie, da's een ding wat zeker is. Wat wel gewoon is: kouder dan je denkt. Geen zon, wind, soms kleumwerk dus.

Groningengangers en buitenbewoners treffen elkaar om 8 uur bij de sluizen van Nieuwe Statenzijl; samen zo'n 30 mensen.

Met Ben Koks, geassisteerd door Peter de Boer en Erik Visser zullen we een tocht maken door oost-Groningen, langs roofvogels voornamelijk en, zo is beloofd, er zal geringd gaan worden. De excursie is het vervolg op de lezing van Ben op 16 januari jl. - ongeveer een eeuw geleden dus.

We starten bij de Kiekkaaste. Links en rechts van het laarzenpad waarvoor geen laarzen nodig zijn horen we Rietgorzen, Blauwborsten (sommigen zien een flits van een witgesterd exemplaar), Kleine Karekieten en, op de terugweg, een Baardmannetje. Het is laag water. Tureluurs, Scholeksters en Blauwe Reigers in overvloed. In de staart van de groep wordt een knorrende maag gehoord. Gecombineerd met het gegil wat door de kopgroep is geregistreerd wordt dit geknor uiteindelijk toch toegeschreven aan een Waterral!

Vanuit de hut onder andere Zwarte Ruiters, Kluten, tientallen Wintertalingen en een zittend ♀ Bruine Kiek dat zich zit te poetsen en dat nog doet als we, na afloop van de vertoning, weer weggaan. Alleen het ♂ kiek houdt het nest in de

gaten en laat af en toe van zich horen.

Op een goed moment gaat Erik, gewapend met een roodgepunte stok, het rietveld in, naar het nest, per mobilofoon gedirigeerd door Ben. Hij komt terug met een tros van drie jonge kiekendieven van ongeveer drie weken oud. De klauwen worden opgemeten en daaruit blijkt: drie mannetjes. Ze worden gewogen (zo'n 600 gram) en geringd. Sommigen van ons hebben het voorrecht er vlak bij te staan, anderen kijken vanuit de kast op de ringers neer. Naast wetenswaardig en leerzaam, door alle informatie die Ben al werkend geeft, is het ook prachtig en vertederend - die pluizige furies dwingen bewondering af.

Na een klein kwartiertje is de klus geklaard en Erik brengt ze weer terug. Dan weer in de auto, richting de Punt van Reide. Halverwege stoppen we bij een torenvalkkast. Peter klimt erin en scoort vier jongen, ook een week of drie oud. Voor de ♂/♀ determinatie is het nog net wat te vroeg: de stuitveren zijn nog niet groot genoeg om de breedte ervan te kunnen beoordelen. De jongen wegen ongeveer twee ons. Ze zitten daarmee op het uitvlieggewicht, maar zover zijn ze nog niet. Eerst zullen ze nog groeien, dan weer in gewicht afnemen, en

Een pul van een *Grauwe Kiek* wordt geringd. Oost-Groningen. 16 juni 1996
Freeke Rheebergen

over een week zullen ze dan uitvliegen. De jongen kekkeren al net als de volwassen Torenvalken - en verder zijn ze warm en vetzig en donzig.

Onderweg naar de Punt van Reide, en later er vandaan rijdend, worden verschillende Grauwe Kieken waargenomen, en een Bruine. En bij de Polder Breebaard zit, tussen vele Kluten, een schitterende Rosse Grutto. De zeehonden zijn vanaf daar ook te zien: een kleine 40 liggen er, verspreid over de zandbanken. En, bij een van de kiekendief-stops wordt een roepende Kwartel gehoord!

De volgende stopplaats is de boerderij van Frits Gosselaar. Bij hem in de schuur wordt een kerkuiljong geringd, ook ongeveer drie weken oud. Bij Kerkuil is sexen niet mogelijk - zelfs bij volwassen vogels is dat moeilijk. Het is dit jaar een heel slecht muizenjaar, er zijn veel kleine of zelfs verlaten legsels. Maar dit jong is *alive and kicking*, met gevulde krop en al. Alleen echt mooi kan niemand hem vinden, met z'n snuitachtige kop.

Dan gaat het richting Oudeschans. Daar zijn in een luzerneveld twee stukken ongemaaid gebleven en beschermd tegen vossen: één ♂ grauwe kiek met zijn twee vrouwtjes. Er zijn veel broedsels in luzerne dit jaar: andere gewassen stonden in mei nog te laag. In de verte vangen we flitsen op van een Buizerd en kiekendieven. Hun vliegkunst blijft boeien; pure schoonheid.

Een excursie anders dan de meeste. Een beetje circus. Een hoop informatie over wegen en meten, sexen en sterftcijfers. Gegevens waar je wijzer van wordt maar niet noodzakelijkerwijs vrolijker. Maar daarnaast: de ervaring van hoe kiekendief-klauwtjes voelen, hoe warm torenvalkdons is, hoe een Kerkuiltje ruikt, hoe kwetsbaar en weerbaar ze zijn, de vogels bij ons.

*Noordbroek, juni 1996
Freeke Rhebergen*